

Magyar Bányászati és Földtani Hivatal

T Á J É K O Z T A T Ó

bányajáradék önbevallásról, befizetésről

2014. év

Budapest, 2015. május

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	3
I. Bányajáradék fizetési kötelezettség bemutatása.....	4
I. 1. Bányajáradék önbevallásra kötelezett vállalkozások, kitermelőhelyek.....	4
I. 2. 2014. év után bevallott bányajáradék ásványi nyersanyag fajtánkénti bontásban.....	6
I. 3. Bányajáradék csökkentés.....	7
II. A 2014. év után keletkezett térítési díj és kiesett bányajáradék pótlására megállapított díj.....	10
II. 1. Térítési díj.....	10
II. 2. kiesett bányajáradék pótlására megállapított díj.....	10
III. A „Bányajáradék befizetési” bevételi számla 2014. évi alakulása.....	11
III. 1. Bányajáradék befizetés.....	11
III. 2. Térítési díj befizetése.....	14
III. 3. Kiesett bányajáradék pótlása.....	14
III. 4. Jogosulatlanul kitermelt ásványi nyersanyag értékének megfizetése.....	15
IV. Bányajáradékkal kapcsolatos adatok időbeli alakulása.....	17

Bevezetés

A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény (továbbiakban: Bt.) 3. § (1) bekezdése szerint az ásványi nyersanyagok és a geotermikus energia természetes előfordulási helyükön állami tulajdonban vannak. A bányavállalkozó által kitermelt ásványi nyersanyag a kitermeléssel, az energetikai célra kinyert geotermikus energia a hasznosítással a bányavállalkozó tulajdonába megy át. A Bt. 20. § (1) bekezdése előírja, hogy a kitermelt ásványi nyersanyag és geotermikus energia után az államot részesedés, bányajáradék illeti meg. A bányajáradék fizetési kötelezettség mértékét a Bt., a bányajáradék önbevallási és fizetési gyakoriságát a Bt. végrehajtásáról szóló 203/1998. (XII. 19.) Korm. rendelet (továbbiakban: Vhr.) állapítja meg.

A Vhr. ásványi nyersanyagokként eltérő gyakoriságot állapít meg a bányajáradék önbevallására és fizetésére vonatkozóan; kőolaj, földgáz esetében havonta, egyéb ásványi nyersanyag és kinyert geotermikus energia esetében negyedévente kell eleget tenni az előírt kötelezettségeknek.

Az önbevallás tartalmát, a bányajáradék számításának módját az ásványi nyersanyagok és a geotermikus energia fajlagos értékének, valamint az értékszámítás módjának meghatározásáról szóló 54/2008. (III. 20.) Korm. rendelet rögzíti.

I. Bányajáradék fizetési kötelezettség bemutatása

1. Bányajáradék önbevallásra kötelezett vállalkozások, kitermelőhelyek

a) A bányajáradék önbevallásra kötelezett vállalkozókról készült nyilvántartásunkban 2014. december 31-én:

- bányafelügyeleti engedéllyel
 - szilárd ásványi nyersanyagot kitermelő 707
 - szénhidrogént kitermelő 11
 - széndioxidot kitermelő 3
 - egyéb engedéllyel ásványi nyersanyagot kitermelő 58
 - geotermikus energiát energetikai célú felhasználó 105
 - összesen: **884**
- vállalkozás szerepelt.

b) A nyilvántartott vállalkozások 2014. december 31-én:

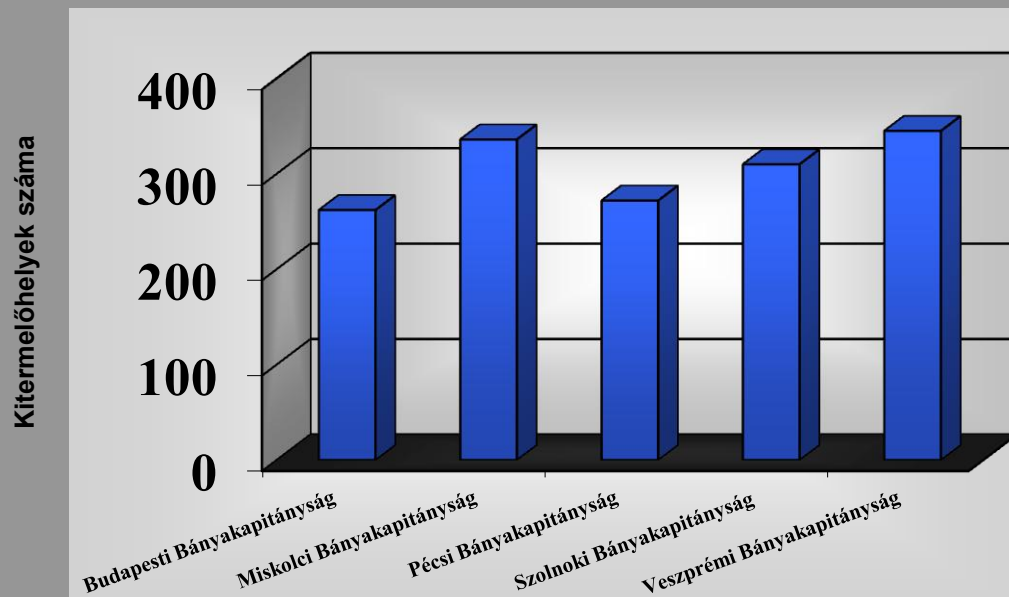
- a szilárd ásványbányászatban bányafelügyeleti engedéllyel 1 246 db kitermelőhellyel
- a szénhidrogén bányászatban (beleértve CO₂)
kitermelőhellyel 279 db
- a geotermikus energia energetikai célú hasznosításban kúttal rendelkezők 186 db

c) Az ásványi nyersanyag kitermelőhelyek (szilárd és szénhidrogén) a bányakapitányságok között az 1. sz. táblázat szerint oszlottak meg*:

Bányakapitányság megnevezése	Kitermelőhelyek száma (db)
Budapesti Bányakapitányság	262
Miskolci Bányakapitányság	336
Pécsi Bányakapitányság	272
Szolnoki Bányakapitányság	310
Veszprémi Bányakapitányság	345
Összesen	1 525

1. sz. táblázat

Kitermelőhelyek bányakapitányságonként

*Bányakapitányságok illetékességi területei:

- Budapesti Bányakapitányság: Budapest főváros, Pest megye, Komárom-Esztergom megye, Nógrád megye,
- Miskolci Bányakapitányság: Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar megye,
- Pécsi Bányakapitányság: Zala, Somogy, Tolna, Baranya megye,
- Szolnoki Bányakapitányság: Jász-Nagykun-Szolnok, Bács-Kiskun, Csongrád, Békés megye,
- Veszprémi Bányakapitányság: Fejér, Győr-Moson-Sopron, Vas és Veszprém megye.

Az illetékességi területeket a Magyar Bányászati és Földtani Hivatalról szóló 267/2006. (XII.20.) Korm. rendelet állapítja meg.

2. A 2014. évi termelés után bevallott bányajáradék ásványi nyersanyag fajtánkénti bontásban

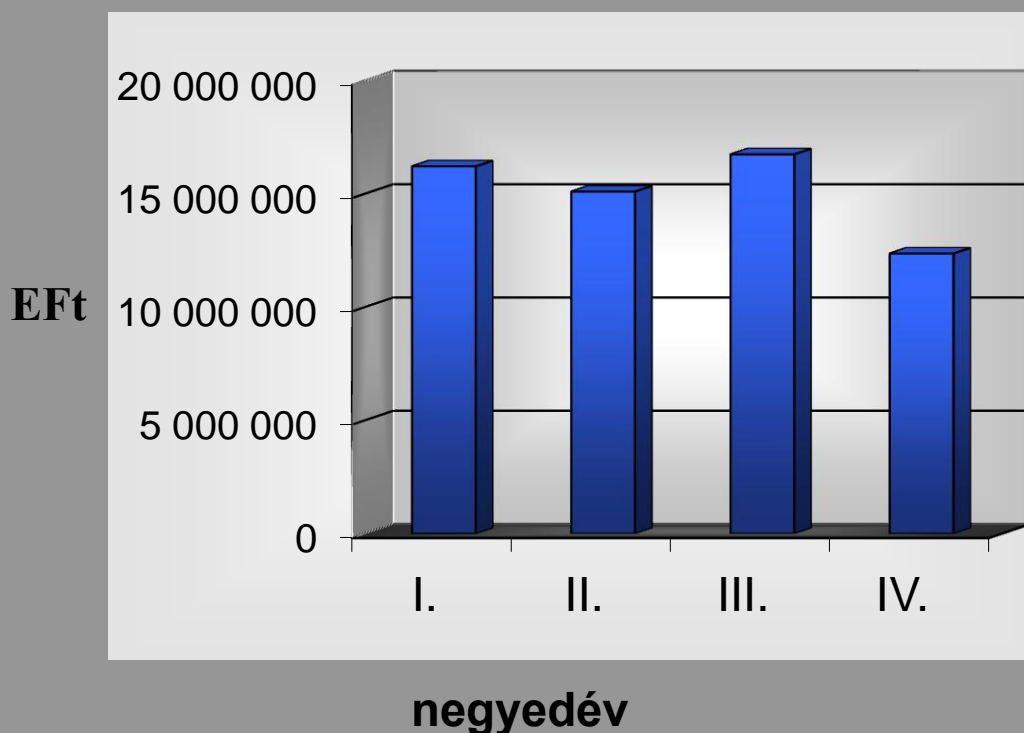
A bevallott bányajáradékot negyedévenkénti tagolásban, ásványi nyersanyag fajtánkénti bontásban a 2. sz. táblázat foglalja össze.

Eft

Megnevezés	2014. évi kitermelés után bevallott bányajáradék				
	I. negyedév	II. negyedév	III. negyedév	IV. negyedév	Összesen
1	2	3	4	5	6=2+3+4+5
Földgáz	10 736 010	9 472 549	11 028 060	8 315 440	39 552 059
Kőolaj	4 938 410	4 911 105	4 775 355	3 138 499	17 763 369
Szén	0	15	22	97	134
Lignit	216 809	157 874	188 022	217 940	780 645
Geotermikus energia	32 638	10 536	5 444	31 023	79 640
Széndioxid	15 322	17 401	15 071	15 080	62 874
Ércek	453	1 058	1 283	844	3 638
Tőzeg, lápföld, lápimész	895	3 736	4 475	3 130	12 236
Agyag	8 276	40 908	43 117	60 319	152 620
Homok, kavics	180 520	340 773	502 944	364 340	1 388 577
Kövek	82 448	131 062	152 564	184 734	550 808
Egyéb nyersanyagok	8 057	16 604	30 029	37 895	92 585
Összesen	16 219 838	15 103 621	16 746 386	12 369 341	60 439 185

2. sz. táblázat

2014. évre bevallott bányajáradék negyedévenkénti alakulása

3. Bányajáradék csökkentés

a) Bányajáradék mértékének engedélyezett csökkentése

A bányajáradék csökkentésére vonatkozó szabályokat a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény 50/A. § (5) bekezdése szabályozta, mely szerint „A miniszter - az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben - ásványvagyon-gazdálkodási vagy egyéb közérdekből a bányajáradék mértékét csökkentheti és a csökkentéssel kapcsolatos feltételekről - a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény hatósági szerződésre vonatkozó rendelkezései szerint - a bányavállalkozóval szerződést köt.

A hivatkozott bekezdést az egyes energetikai tárgyú törvények módosításáról szóló 2013. évi CCXXVII. számú törvény 3. § g) pontja 2014. január 1-től hatályon kívül helyezte, ezért 2014. évben nem volt lehetőség bányajáradék csökkentésének engedélyezésére.

b) A 2014. évi kitermelés után keletkezett fizetési kötelezettség ásványi nyersanyag fajtánkénti bontásban

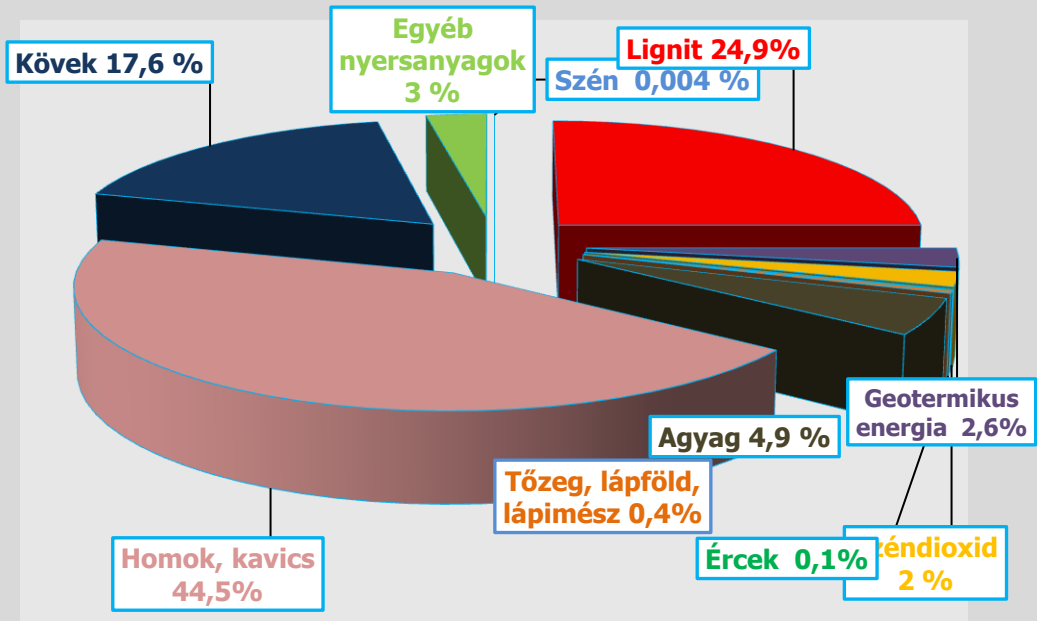
A 3. sz. táblázat ásványi nyersanyag fajtánkénti bontásban mutatja be a 2014. évi kitermelés után keletkezett fizetési kötelezettséget

EFt

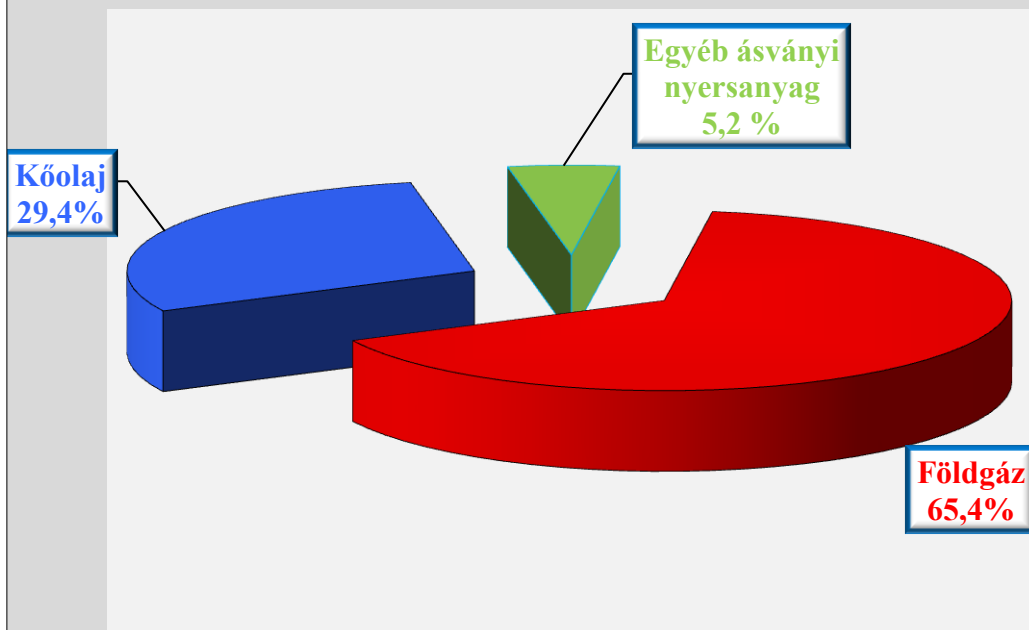
Megnevezés	2014. évi önbevallás	Engedélyezett méréselés	2014. év utáni kötelezettség
1.	2.	3.	4.=2.-3.
Földgáz	39 552 059		39 552 059
Kőolaj	17 763 369		17 763 369
Szén	134		134
Lignit	780 645		780 645
Geotermikus energia	79 640		79 640
Széndioxid	62 874		62 874
Ércek	3 638		3 638
Tőzeg, lápföld, lápimész	12 236		12 236
Agyag	152 620		152 620
Homok, kavics	1 388 577		1 388 577
Kövek	550 808		550 808
Egyéb nyersanyagok	92 585		92 585
Összesen	60 439 185		60 439 185

3. sz. táblázat

2014. évi kötelezettség megoszlása nyersanyagokként (szénhidrogén nélkül)

2014. évi kötelezettség megoszlása nyersanyagokként

II. A 2014. év után keletkezett térítési díj és kiesett bányajáradék pótlására megállapított díj

1. Térítési díj

A Bt. 26/A. § (4) bekezdése alapján a bányavállalkozó a bányatelek megállapításától számított 5 éven belül köteles a kitermelést megkezdeni. A kitermelés megkezdése legfeljebb egy alkalommal, legfeljebb 5 évvel térítési díj fizetés ellenében meghosszabbítható.

A 2014. év után fizetendő térítés díj és annak teljesítése ásványi nyersanyag fajtánként az 4. számú táblázatban található.

Eft			
Megnevezés	Fizetendő térítés	Fizetett térítés	Egyenleg
1.	2.	3.	4.=3.+2.
Földgáz	21 913	21 913	0
Kőolaj	6 136	6 136	0
Tőzeg, lápföld, lápimesz	450	449	-1
Agyag	420	350	-70
Homok és kavics	7 535	6 981	-553
Kő	2 337	2 337	0
Egyéb	100	100	0
Összesen	38 891	38 266	-624

4. sz. táblázat

*A nem fizetők esetében a bányafelügyelet kezdeményezte a bányászati jog törlését.

2. Kiesett bányajáradék pótlására megállapított díj

A Bt. 30. § (2) alapján a bányafelügyelet a szüneteltetésre készült műszaki üzemi tervet jóváhagyó határozatban a kiesett bányajáradék pótlására díjfizetési kötelezettséget állapít meg.

A 2014. év után fizetendő díj és annak teljesítése ásványi nyersanyag fajtánként az 5. számú táblázatban található.

Eft

Megnevezés	Fizetendő díj	Fizetett díj	Egyenleg
1.	2.	3.	4.=3.+2.
Tőzeg, lápföld, lápimész	1 202	77	-1 125
Bauxit	95	95	0
Agyag	3 571	3 486	-84
Szenek	432	264	-168
Homok és kavics	15 025	11 488	-3 537
Kövek	3 250	2 582	-668
Kőolaj	9 590	9 590	0
Földgáz	7 869	7 869	0
Egyéb	510	497	-13
Összesen	41 543	35 946	-5 596

5. sz. táblázat

*A nem fizetők esetében a bányafelügyelet eljárást kezdeményezett a tartozás kiegyenlítésének érdekében.

III. A „Bányajáradék befizetési” bevételi számla 2014. évi alakulása

A bányajáradék befizetése bevételi számlára négy típusú befizetést kell teljesíteni. A befizetések típusai:

- bányajáradék,
- térítési díj,
- kiesett bányajáradék pótlására megállapított díj,
- jogosulatlanul kitermelt ásványi nyersanyag értéke.

1. Bányajáradék befizetés

A "Bányajáradék befizetési" bevételi számlára 2014. évben 63 milliárd Ft került befizetésre. Ez az összeg 0,2 milliárd forinttal maradt el a 2013. évitől.

• Csökkenést előidéző főbb tényezők:

a) az ásványi nyersanyagok és a geotermikus energia fajlagos értékének, valamint az értékszámítás módjának meghatározásáról 54/2008. (III. 20.) Korm. rendelet 2014. január 1-jei hatályú módosítása a hatósági áron értékesített földgáz esetében 2337 Ft/GJ-ről 1986 Ft/GJ-ra csökkentette a bányajáradék számításánál alkalmazandó fajlagos értéket. Ezért a hatósági áron értékesített földgáz 2014. évi átlagos fajlagos értéke 2014-ben 18 %-kal maradt el a 2013. évi fajlagos értéktől;

b) a kőolaj világpiaci árának csökkenéséből adódóan a földgáz 2014. évi átlagos fajlagos értéke 6 %-kal csökkent az előző évhez viszonyítva;

- c) a kőolaj világpiaci árának csökkenéséből adódóan a kőolaj 2014. évi átlagos fajlagos értéke 7 %-kal csökkent az előző évhez viszonyítva;
- d) a kőolaj világpiaci árának csökkenése miatt - a Bt. 20. § bekezdésének megfelelően – 2014. októberétől 3 %-kal, 2014. novemberétől további 3 %-kal csökkent az érintett szénhidrogén mezők esetében a bányajáradék mértéke;
- e) az 1998. január 1. előtt termelésbe állított szénhidrogén mezőkből kitermelt, hatósági áron értékesített földgáz GJ-ban számított mennyisége 8 %-kal csökkent 2013. évhez képest;
- f) a kőolaj kitermelés 2013. évhez képest 1 %-kal csökkent;
- g) a szenek, a tőzeg, a szén-dioxid és az ércek bányajáradék köteles mennyisége 2014. évben csökkent.

- **Növekedést előidéző főbb tényezők:**

- a) az 1998. január 1. előtt termelésbe állított szénhidrogén mezőkből kitermelt, nem hatósági áron értékesített földgáz GJ-ban számított mennyisége 16 %-kal nőtt 2013. évhez képest;
- b) a 2008. január 1. után termelésbe állított mezőkből kitermelt földgáz GJ-ban kifejezett mennyisége 20 %-kal nőtt a 2013. évi mennyiséghez képest;
- c) a geotermikus energia bányajáradék köteles mennyisége 2014. évben nőtt a 2013. évi mennyiséghez képest;
- d) nőtt az agyag, kövek és az egyéb kategóriába sorolt ásványi nyersanyagok bányajáradék köteles mennyisége is 2014. évben;
- e) 2013. évhez viszonyítva 7 millió m³-rel nőtt a homok és kavics kategóriába sorolt ásványi nyersanyagok bányajáradék köteles mennyisége 2014. évben. Ez az adott kategóriában 48%-os növekedést jelentett;
- f) a Bányafelügyelet 2013. évben három, 2014. évben két esetben nagy mennyiségű nyersanyagot érintő jogosulatlan bányászati tevékenységet állapított meg, mely összesen 132 297 m³ ásványi nyersanyagot érintett 137 millió forint értékben.

2014. évben befizetett bányajáradék ásványi nyersanyag fajtánkénti bontásban

Eft

Megnevezés	2014. évet megelőző évek után befizetett*	2014. év után befizetett**	Összes befizetés
1.	2.	3.	4.=2.+3.
Földgáz	4 951 018	36 364 069	41 315 087
Kőolaj	1 728 579	16 882 722	18 611 301
Szén	1 698	-227	1 471
Lignit	222 986	562 013	784 999
Geotermikus energia	27 481	43 689	71 170
Széndioxid	3 663	57 223	60 886
Ércek	0	2 745	2 745
Tőzeg, lápföld, lápimész	4 399	8 445	12 844
Agyag	23 264	89 110	112 375
Homok, kavics	246 335	939 485	1 185 819
Kövek	81 762	360 962	442 723
Egyéb nyersanyagok	27 536	71 434	98 970
Összesen	7 318 720	55 381 671	62 700 391

6. sz. táblázat

* A 2014. évet megelőző években kitermelt ásványi nyersanyag és kinyert geotermikus energia után 2014. évben befizetett bányajáradék.

** A 2014. évben kitermelt ásványi nyersanyag és kinyert geotermikus energia után 2014. évben befizetett bányajáradék.

2. Térítési díj fizetése

A 2014. évben fizetett térítési díj ásványi nyersanyag fajtánkénti bontásban a 7. számú táblázatban található.

E Ft

Megnevezés	2014. évet megelőző évek után járó	2014. év után	Összesen
1.	2.	3.	4.=3.+2.
Földgáz	906	20 018	20 924
Kőolaj	169	5 599	5 768
Tőzeg, lápföld, lápimész	113	224	337
Agyag	105	280	385
Homok és kavics	1 592	5 286	6 879
Kövek	864	2 162	3 026
Egyéb	50	100	150
Összesen	3 799	33 669	37 468

7. sz. táblázat

* A 2014. évet megelőző években keletkezett kötelezettség után 2014. évben fizetett térítési díj.

** A 2014. évben keletkezett kötelezettség után 2014. évben fizetett térítési díj.

3. Kiesett bányajáradék pótlására fizetett díj

A 2014. évben a kiesett bányajáradék pótlására fizetett díj ásványi nyersanyag fajtánkénti bontásban a 8. számú táblázatban található.

E Ft

Megnevezés	2014. évet megelőző évek után járó	2014. év után	Összesen
1.	2.	3.	4.=3.+2.
Tőzeg, lápföld, lápimész	91	77	168
Bauxit	-	49	49
Agyag	440	2 490	2 931
Szenek	31	264	295
Homok és kavics	2 741	7 698	10 439
Kövek	861	2 341	3 202
Kőolaj	382	8 791	9 173
Földgáz	546	7 135	7 681
Összesen	5 092	28 844	33 936

8. sz. táblázat

* A 2014. évet megelőző években keletkezett kötelezettség után 2014. évben kiesett bányajáradék pótlására fizetett díj.

** A 2014. évben keletkezett kötelezettség után 2014. évben kiesett bányajáradék pótlására fizetett díj.

4. Jogosulatlanul kitermelt ásványi nyersanyag értékének megfizetése

A Bt. 41. § (1) bekezdése alapján a bányafelügyelet kötelezi a jogosulatlan bányászati tevékenységet folytató jogi vagy természetes személyt a jogosulatlanul kitermelt érték megfizetésére. A befizetett díj ásványi nyersanyag fajtánkénti bontásban a 9. számú táblázatban található.

E Ft

Megnevezés	2014. évet megelőző évek után befizetett*	2014. év után befizetett**	Összesen
1.	2.	3.	4.=3.+2.
Tőzeg, lápföld, lápimész	1 988	41	2 029
Agyag	3 913	2 648	6 562
Kövek	55 657	898	56 556
Homok, kavics	117 467	7 236	124 703
Egyéb	0	1 221	1 221
Összesen	179 025	12 045	191 070

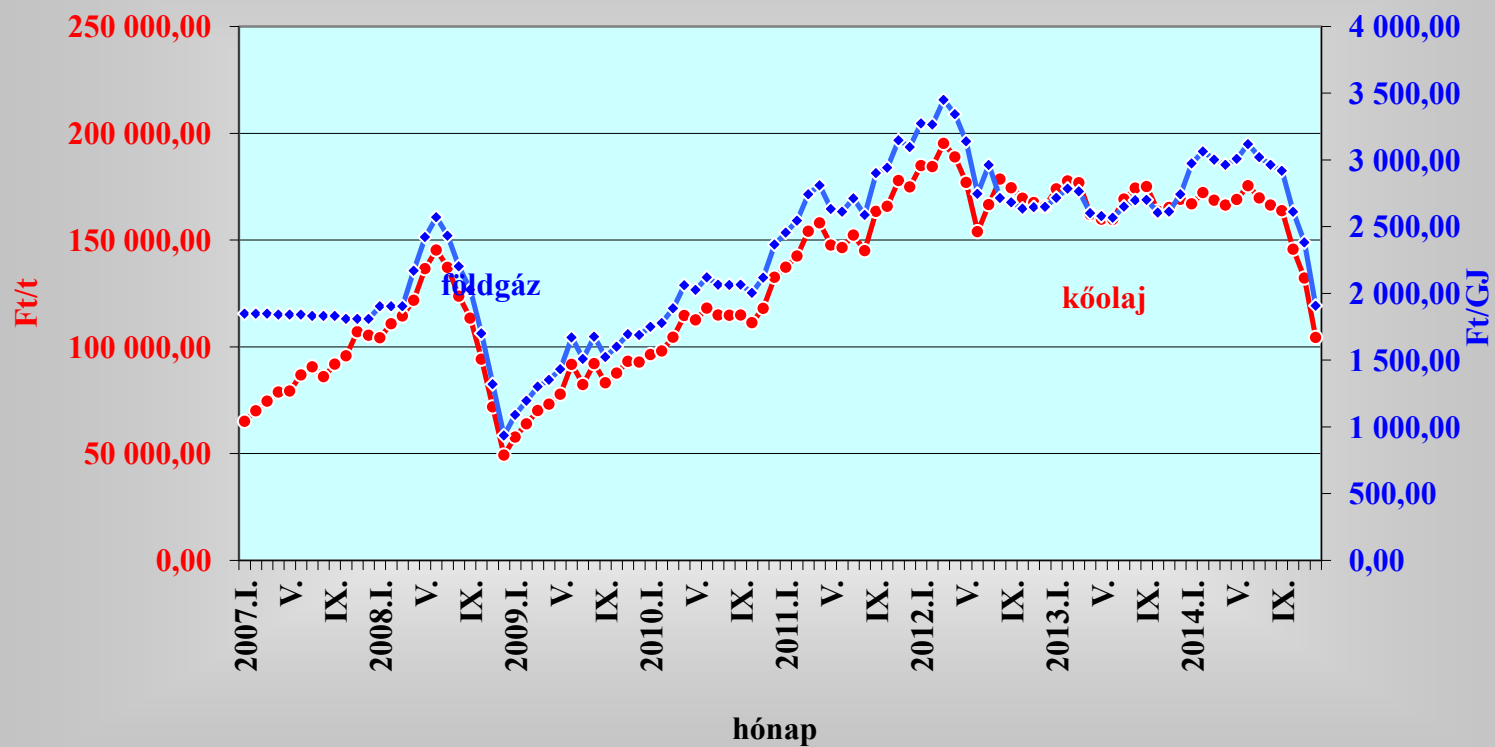
9. sz. táblázat

* A 2014. évet megelőző években jogosulatlanul kitermelt ásványi nyersanyag érték 2014. évben történt befizetése.

** A 2014. évben jogosulatlanul kitermelt ásványi nyersanyag érték 2014. évben történt befizetése.

A bányajáradék befizetési számlára 2014. évben összesen **62 962 865 E Ft** került befizetésre.

Földgáz és kőolaj fajlagos értékének alakulása

IV. Bányajáradékkal kapcsolatos adatok időbeli alakulása

A „Bányajáradék befizetési” bevételi számlára 2004-től az évenként befizetett összeg és az összeg alakulását befolyásoló tényezők a 10. sz. táblázatban kerültek összefoglalásra.

Megnevezés	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014
Bányajáradék számlára befizetés MFt	63 356,2	132 526,6	120 265,2	100 264,5	116 804,5	78 284,0	108 878,1	111 522,1	103 561,3	63 195,9	62 962,8
Energiaár kompenzáció MFt	43 619,4	108 701,5	87 593,9	69 622,6	78 427,6	51 884,2					
Engedélyezett járadék csökkentés millió Ft	8,5	16,3	2,0	2,3	26,2	0,1	0,6	43,7	40,6	11,9	
Csökkentésben részesülők száma	3	3	2	2	2	2	1	2	2	2	
Önbevallásra kötelezettek száma	904	865	875	868	879	880	873	862	868	873	884
Kitermelőhelyek száma (szénhidrogén nélkül)	1 493	1 445	1 496	1 507	1 564	1 439	1 412	1 372	1 346	1 316	1 246

10. sz. táblázat

Bányajáradék számlára történt összes befizetés

